

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۲۶ فیروزی ۲۰۲۳

یونس نگاه

جدال پاکستان با سرمایه ستراٹیزیکش

فصل سرما رو به پایان است و بزودی تحرکات نظامی در دو سوی خط دیورند، مناطقی که اکنون به جولانگاه طالبان پاکستانی و متحدان شان بدل شده است، افزایش خواهد یافت. سال گذشته نیز پاکستانی‌ها در آغاز کوشیدند از طریق تماس و مذاکره مانع حملات طالبان شوند و هیأت‌های سیاسی، قومی و مذهبی را چندین بار به کابل و قندهار فرستادند تا در مذاکرات رویاروی با رهبران تی‌تی‌پی یا از طریق میانجی‌گری همتایان افغان‌شان، به توافقاتی برسند که آتش جنگ در خیبرپختون‌خوا و بلوچستان شعله‌ورتر نشود. آن مذاکرات برای مدتی به آتش‌بس شکننده منجر شد، ولی به دلیل تفاوت شدید خواسته‌های دو جانب، دوام نیاورد. پاکستانی‌ها به تهدید، ترور رهبران تی‌تی‌پی در خاک افغانستان و فشار بالای طالبان افغان نیز متوسل شدند، اما نه تی‌تی‌پی از خواسته‌های اصلی خود پای پس کشید و نه طالبان افغان خواسته‌های جنرالان پاکستانی را برآورده توانستند. اکنون، در آستانه فصل بهار، پاکستان باز هم با ارسال هیأت بلندپایه به کابل تلاش‌های ناموفق پارسال را از سر گرفته است؛ اما این مذاکره‌ها نیز تأثیر جدی بر تغییر مسیر اتفاقات حاصل از برگشت طالبان به قدرت، نخواهد گذاشت. اکنون برای همه از جمله سیاستمداران پاکستان باید ثابت شده باشد که حاکمیت طالبان، بیش از آن‌که پیروزی ستراٹیزیک پاکستان باشد، سقوط منطقه به یک دور تازه آشوب و جهادگرایی است که به یقین نمی‌تواند در افغانستان محدود ماند.

پاکستان در جال سیاست‌های تروریست‌پرور خود گرفتار شده و حاکمان قندهار و کابل حتا اگر خواسته هم باشند، قادر به کنترل تی‌تی‌پی نخواهند بود؛ چرا که تی‌تی‌پی در آغوش طالبان افغان تولد یافته و تنیده در بدنه و رهبری آن گروه رشد کرده است. آنان رهبران، جنگجویان و استادان مشترک دارند. حذف طالبان پاکستانی از بازی، مثل بریدن بازو یا کندن پوست بدن خود گروه طالبان افغان، سخت است. در واقع داشتن تی‌تی‌پی و دیگر گروه‌های هم‌سوی جهادی، کمتر از رضایت استخبارات و اردوی پاکستان برای تداوم حاکمیت طالبان حیاتی نیست. این واقعیت را رهبران اردو و

استخبارات پاکستان هم درک می‌کنند. از همین رو، خود را با مشکلات بزرگی مواجه می‌بینند. مدیریت سرمایه‌س‌تراتیژیک تروریستی، کم‌خطرتر از مدیریت دیپوهای باروت و بم نیست.

در چهره جنرال ندیم‌احمد انجم، رئیس استخبارات پاکستان و عضو هیأت‌اخیر، هیچ نشانی از شادی و احساس پیروزی سلفش جنرال فیض‌حمید دیده نمی‌شد. او در تصاویر نشرشده از این سفر، ناراضی و غمگین ظاهر شد و خلاف اعلام رسمی که گویا برای مذاکره بر سر ارتقای روابط تجاری و رفع اختلافات مرزی سفر کرده‌اند، آشکار بود که پاکستانی‌ها در این سفر نگرانی‌های بسیار مهم‌تر از تنظیم امور نقل‌وانتقال کالاها و عبور مسافران از مرز تورخم و چگونگی افزایش دادوستدهای تجاری داشتند. آنان به احتمال زیاد صحبت‌های سخت و بی‌نتیجه با «سرمایه‌های ستراتیژیک» خود داشتند.

تی‌پی در یک‌ونیم سال اخیر گروه‌های کوچک تروریستی و تندروان متفرق‌جهادی را برای جنگ مشترکی که آن‌سویش احتمالات وسوسه‌برانگیزی را تصور می‌کنند، متحد ساخته است. آن گروه تروریستی، هنگام ضرورت جنگ‌جویان افغان و خارجی بسیاری را می‌تواند همراه سازد. گفته می‌شود که در این مدت هسته‌های عملیاتی‌اش را از بلوچستان تا چترال و سوات بازسازی کرده است. حملات خون‌بار پیشاور و کراچی، گواه روزهای سخت پیش‌روی مردم پاکستان است. به نظر می‌رسد که تجارب سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۵، متأسفانه با ابعاد پیچیده‌تر تکرار خواهد شد. تروریسم با مذاکره و تعاملات سودجویانه‌ای که تاکنون رهبران پاکستان پیشه کرده‌اند، کنترل نمی‌شود، بلکه تقویت می‌یابد و خطرناک‌تر می‌شود. دولت پاکستان زمانی از شر انفجار و انتحار رهائی خواهد یافت که دست از پروردن و نازدادن انتحاری‌ها و تروریستان، زیر هر نامی، بردارد و با جریان‌های دموکراتیک در منطقه دشمنی نکند و در داخل آن کشور نیز به حرکت‌های مدنی و دموکراتیک احترام بگذارد.